

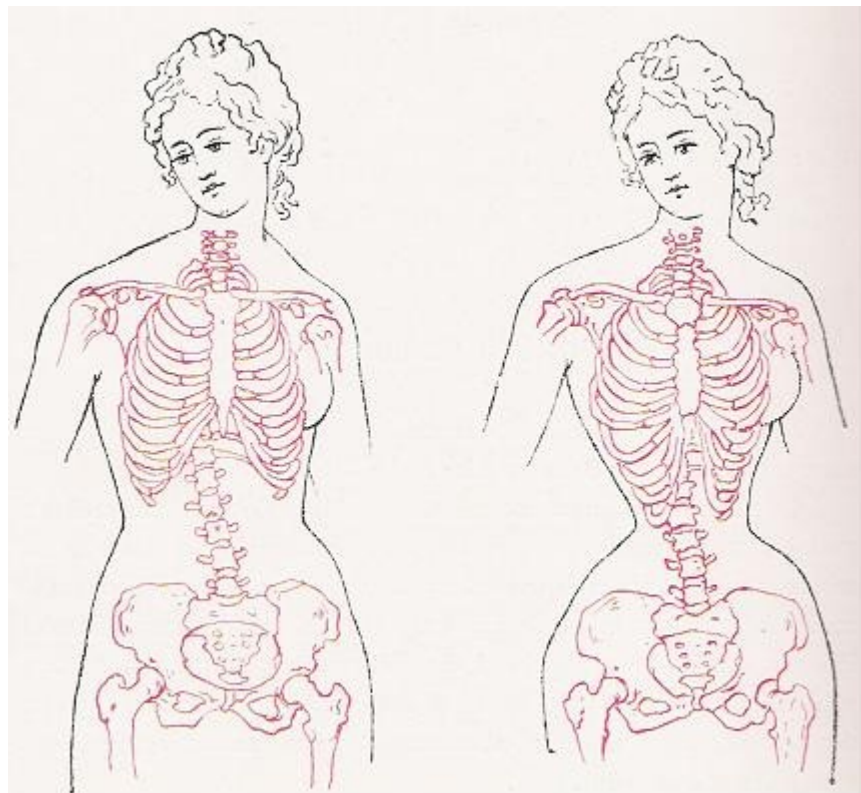
6 PŘÍLOHA 1 – OBRAZOVÁ PŘÍLOHA

Obr. 1 – Sportující ženy

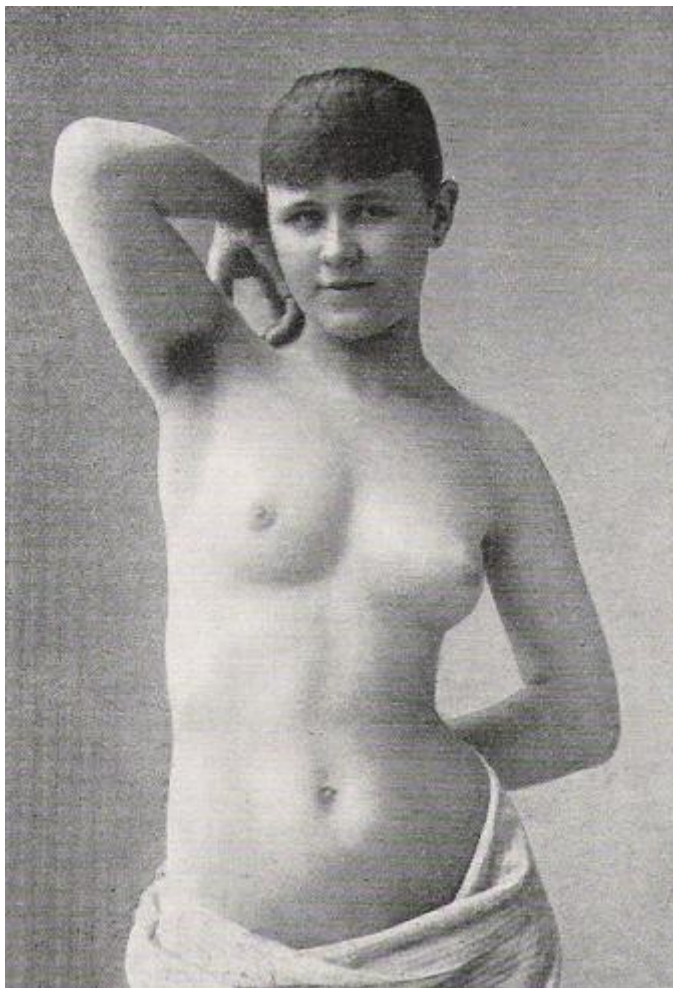
Mozaiky a jiná vyobrazení datovaná do 3. až 5. stol. n. l. dokládají, že v římské kulturní oblasti nosily ženy při pohybových aktivitách pruhy látky ovázané kolem hrudi. Hlavním účelem těchto pruhů pravděpodobně bylo zabránit případnému bolestivému pohybu ňader, ale je možné, že měly též za úkol hrud' stlačit a tak maskovat vyvinutá ňadra. Převzato z: Pedersen, S. *Lingerie*. Paris : Éditions Hors Collection, 2008, s. 19.

Obr. 2 – Vliv nošení korzetu na tvar hrudního koše

Ukázka ze Sömmeringova spisu proti korzetu napsaného koncem 18. století, jak ji ve své práci použil C. H. Stratz o více než sto let později na podporu svého tvrzení, že móda těsně utažené šněrovačky může být zdraví i životu nebezpečná. Obrázek vpravo ukazuje kostru ženského hrudního koše, který nebyl vystavován šněrování, vlevo jsou zřetelně vidět změny tvaru a polohy žeber způsobené nošením korzetu. Převzato ze: Stratz, C. H. *Jak se ženy strojí*. Praha : Nakladatelství B. Kočího, 1908, s. 346.

Obr. 3 – „Normální taille“

Mladá žena s normálními křivkami, tj. nedeformovanými šňěrováním. K porovnání s následujícím obrázkem. Převzato ze: Stratz, C. H. *Jak se ženy strojí*. Praha : Nakladatelství B. Kočího, 1908, s. 351.

Obr. 4 – „Taille se silnou šněrovací rýhou“

Tento obrázek ukazuje typ deformace břicha, které Stratz nazývá břichem visutým, „jež mění se, uloží-li se více tuku, v ohyzdný, houbovitý tvar, zvaný břicho žabí.“¹ Převzato ze: Stratz, C. H. *Jak se ženy strojí*. Praha : Nakladatelství B. Kočího, 1908, s. 353.

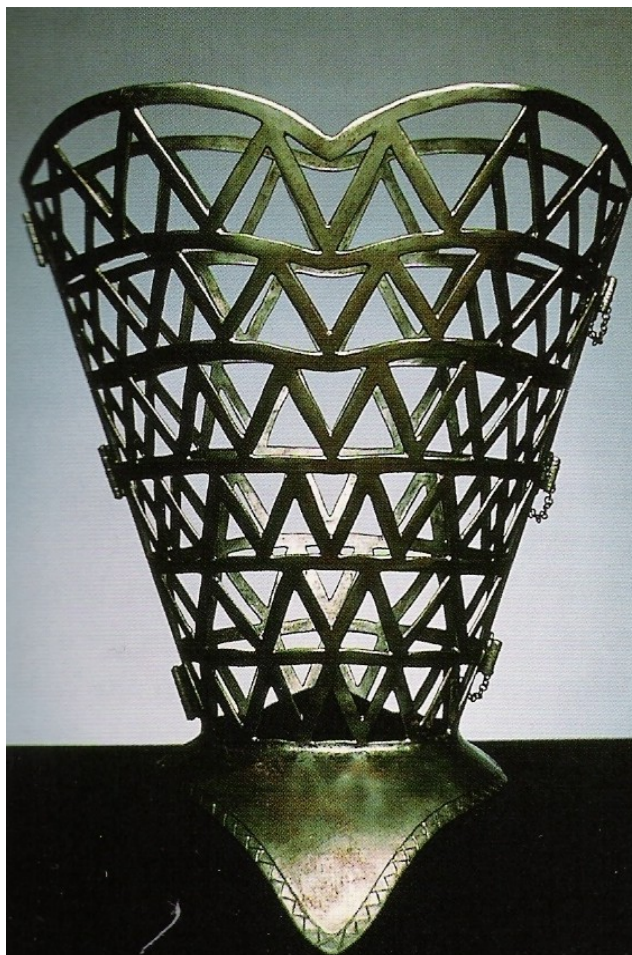
¹ Stratz, C.H. *Jak se ženy strojí*. Praha : Nakladatelství B. Kočího, 1908, s. 353.

Obr. 5 – Pražská lazebnice

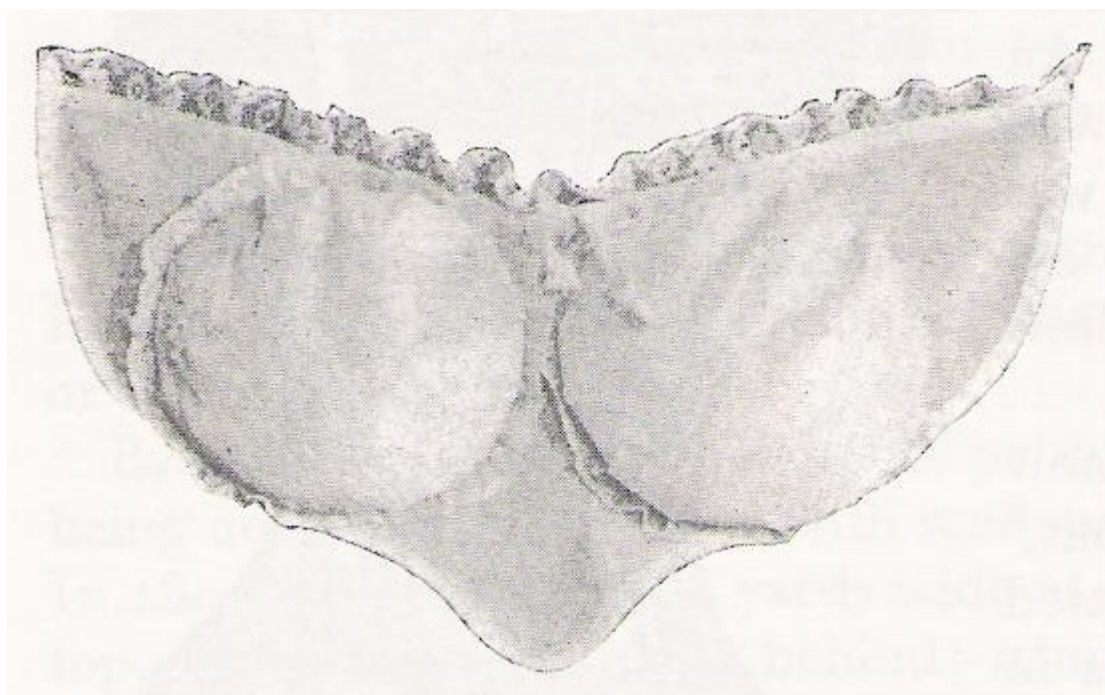
Pražská lazebnice ve svém pracovním oděvu, jednoduché bílé košili na ramínka, jak ji zachycuje Bible Václava IV. kolem r. 1400. Převzato z: Kybalová, L., Herbenová, O. a Lamarová, M. *Obrazová encyklopedie módy*. Praha : Artia, 1973, s. 451.

Obr. 6 - Kovový korzet pravděpodobně z doby kolem roku 1600

Ze sbírek Muzea při Technologickém institutu módy (Museum at the Fashion Institute of Technology) v New Yorku. Převzato ze: Steele, V. *The Corset – A Cultural History*. New Haven & Londýn : Yale University Press, 2005, s. 5.

Obr. 7 – Vycpávka do korzetu

Vycpávky vylepšující tvar poprsí jsou přinejmenším od 17. století (s případnými krátkými přestávkami) velmi populárními doplňky. Vyobrazená vycpávka pochází z konce 19. století, kdy se používaly zcela běžně. Móda totiž vyžadovala objemný hrudník a boky a co nejužší pas. Modely, jako je tento, měly měnitelné polštářky různých velikostí, takže objem poprsí mohl být měněn podle dojmu, který chtěla nositelka vyvolat - například při vyhlídce na tanec s mužem, o něhož měla zájem. Převzato z: Cunnington, C. W. – Cunnington, P. *The History of Underclothes*. New York : Dover Publications Inc., 1992, s. 198.

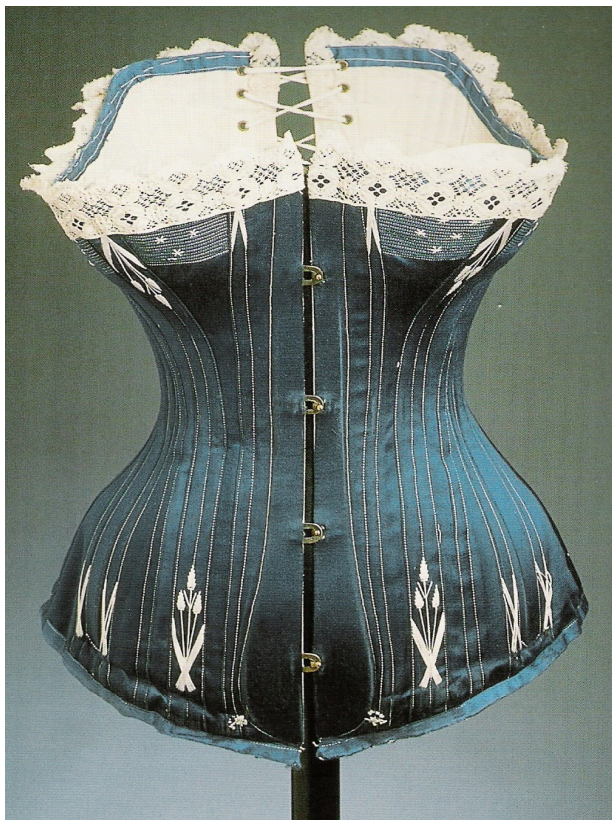

Obr. 8 – Korzet z poloviny 18. století

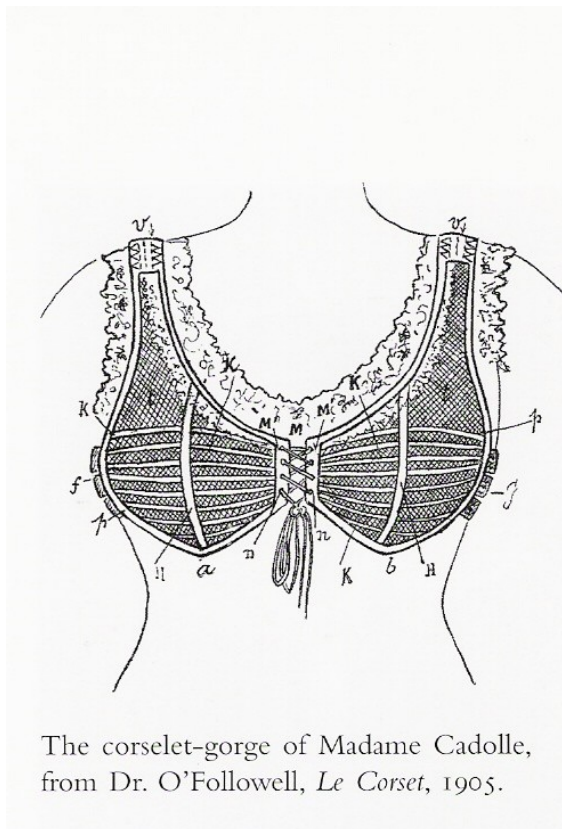
Korzet z poloviny 18. století. Ze sbírek Muzea při Technologickém institutu módy (Museum at the Fashion Institute of Technology) v New Yorku. (Foto: Irving Solero.) Převzato ze: Steele, V. *The Corset – A Cultural History*. New Haven & Londýn : Yale University Press, 2005, s. 22.

Obr. 9 – Korzet z modrého saténu z konce 19. století

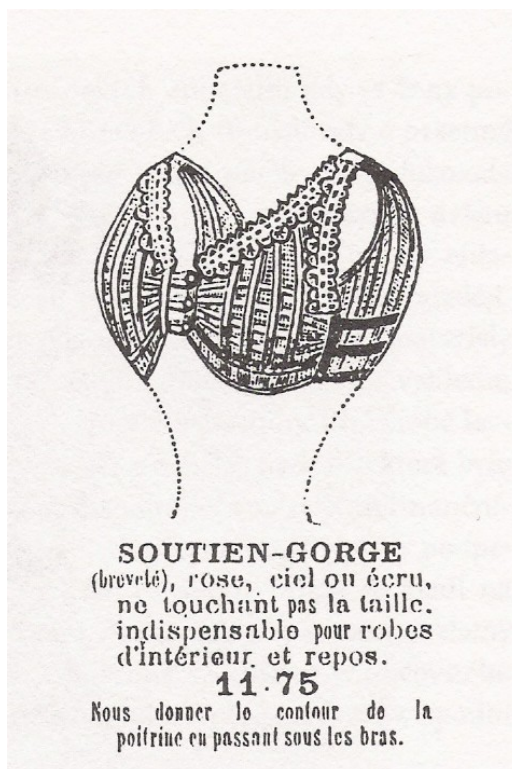
Korzety tohoto střihu z konce 19. století formují kromě poprsí a pasu také boky a břicho. Ze sbírky Joy Meier, se svolením Muzea při Technologickém institutu módy (Museum at the Fashion Institute of Technology) v New Yorku. Převzato ze: Steele, V. *The Corset – A Cultural History*. New Haven & Londýn : Yale University Press, 2005, s. 116.

Obr. 10 – „Le corselet-gorge“

Vyobrazení vynálezu paní Cadolle v publikaci *Le Corset* od dr. O'Followella. Převzato ze: Steele, V. *The Corset – A Cultural History*. New Haven & Londýn : Yale University Press, 2005, s. 148.

Obr. 11 – „Le soutien-gorge“

Z katalogu spodního prádla obchodu Galeries Rivoli v Paříži, 1899–1900. Z popisku je patrné, že byla nošena spíše v soukromí, při odpočinku – jako součást domácího oděvu. Převzato z: Yalomová, M. *Dějiny ňadra*. Praha : Rybka Publishers, 1999, s. 199.

Obr. 12 – „La Brassière“

**La ligne actuelle
ne définit que le buste**

LE BUSTE DOIT ÊTRE PARFAIT

La **LYSTRA** *Brevetée*
Brassière *S. G. D. G.*

PEUT SEULE DONNER LA LIGNE IMPECCABLE

INDISPENSABLE POUR CONSERVER LE BUSTE TOUJOURS FERME ET BIEN FORMÉ, ELLE L'EMPÊCHE DE TOMBER ET DE SE PORTER SUR LES CÔTÉS. LA BRASSIÈRE "LYSTRA" EST D'UNE COUPE RATIONNELLE ET DONNE À LA POITRINE UNE FORME SCULPTURALE SANS GÊNER LES MOUVEMENTS. ELLE EST SI CONFORTABLE QUE NOMBRE DE DAMES LA PORTENT MÊME LA NUIT. LA BRASSIÈRE "LYSTRA" EST LE SEUL SOUTH-N-GORGE QUI PUISSE SE PORTER AVEC LES ROSES DÉCOLLETÉES, BALEINÉ EN BALFINE DE PEUMES "WEEKS" LE PLUS SOUPLE ET LE PLUS ÉLASTIQUE DES BALEINAGES.

FIG. I.

FIG. II.

MANIÈRE DE PRENDRE LES MESURES:

I. Avec un centimètre prendre le contour du sein du milieu de la poitrine à la base sous les bras comme indiqué ci-dessus Fig. I.

II. Prendre la mesure de la base du sein au milieu du dos. Fig. II.

Indiquer ces deux mesures pour commander.

PRIX:

En batiste coton noire et dentelle . . . 16 fr. pièce,
En batiste simili et valenciennes . . . 25 fr. —
En batiste tout soie et valenciennes . . . 35 fr. —

EN VENTE DANS LES GRANDS MAGASINS
ET MAISONS DE CORSETS

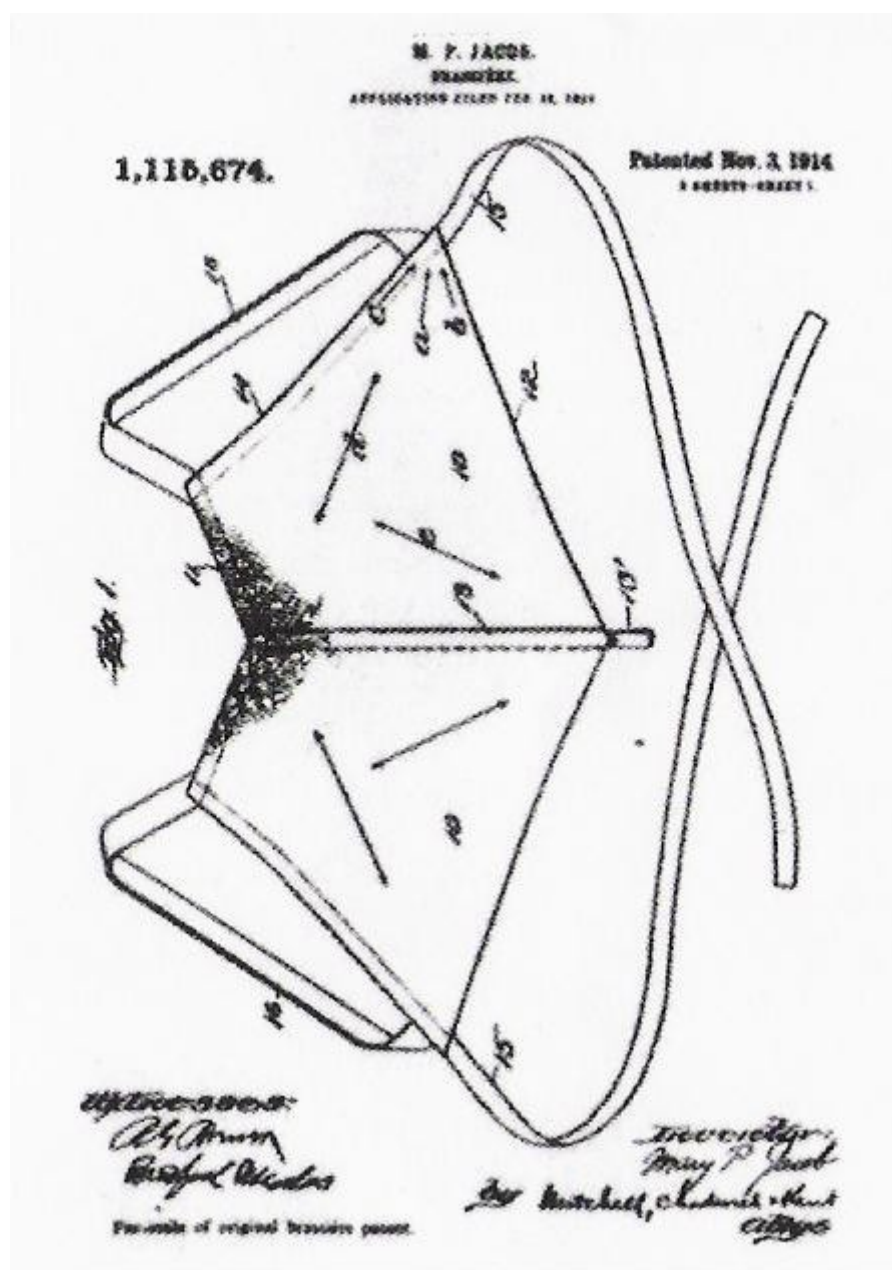
Envoi franco contre mandat adressé à
LYSTRA 1, Rue Ambroise-Thomas, PARIS
S'adresser pour la Hollande à M. Alex. ISRAËLS, Amsterdam

DIP. KAPP, PARIS

Le Directeur-Gérant : M. DE BRUNOFF.

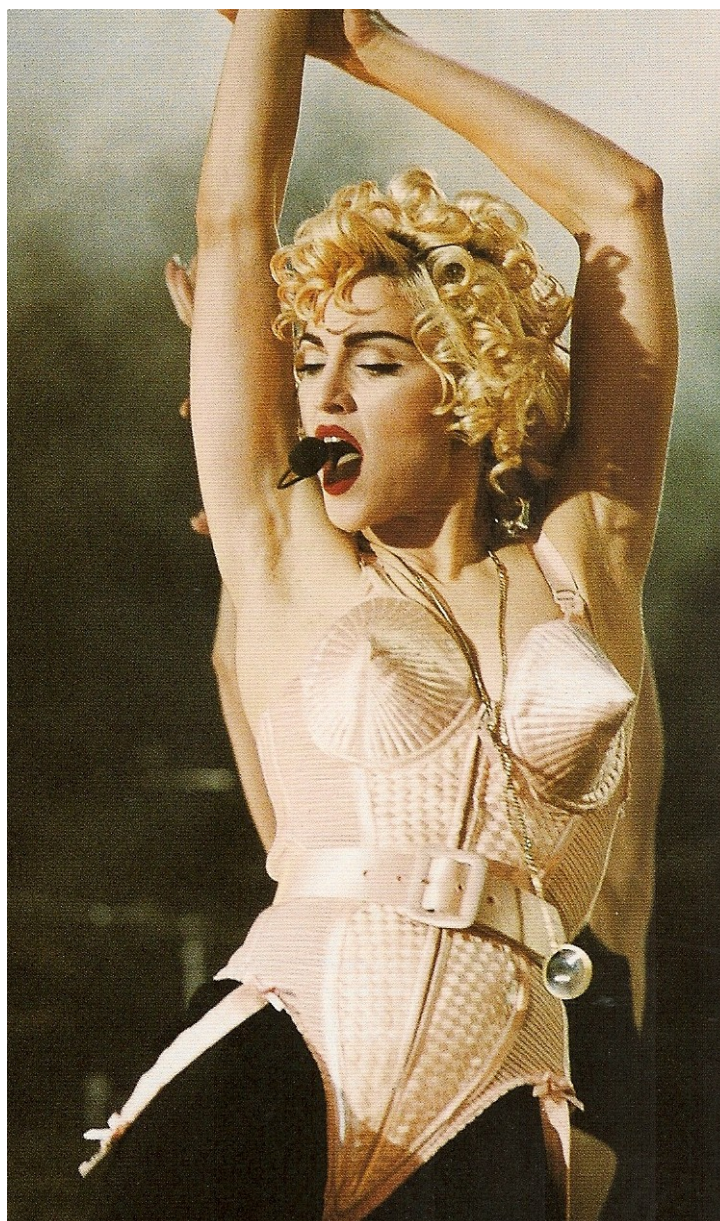
Reklama na „protopodprsenu“ LYSTRA z časopisu Comoedia Illustré, 1911. Převzato ze: Steele, V. *The Corset – A Cultural History*. New Haven & Londýn : Yale University Press, 2005, s. 149.

Obr. 13 – Patent udělený Mary Phelps Jacob

Reprodukce nákresu z originálního patentu, který získala Mary Phelps Jacob v roce 1914, čímž se stala, dá se říci, oficiální vynálezkyň podprsenky. Převzato z: O'Hara Callan, G. *Dictionary of Fashion and Fashion Designers*, s. 44.

Obr. 14 – Zpěvačka Madonna

Korzety a podprsenky s kónickými košíčky à la 50. léta byly součástí provokativní image Madonny v 80. letech. Přinesly své nositelce vstup mezi ikony populární hudby a samy se staly do jisté míry symbolem doby. Autorem těchto modelů je návrhář Jean-Paul Gaultier. Převzato ze: Steele, V. *The Corset – A Cultural History*. New Haven & Londýn : Yale University Press, 2005, s. 167.

Obr. 15 – Kuželovité košíčky

Ač nejde o zobrazení klasické podprsenky, ilustruje obrázek názorně systém švů, který dával kuželovitým košíčkům, které se objevily ve 30. letech 20. století, jejich typický tvar. Převzato z: Pedersen, S. *Lingerie*. Paris : Éditions Hors Collection, 2008, s. 57.

Obr. 16 – Herečka Jane Russell v podprsence Maidenform

Jane Russell se proslavila ve westernu *Outcast* (česky *Zločinec*) natočeným roku 1943. Její plné poprsí bylo jedním faktorů, které dodávaly zmíněnému filmu atraktivitu. Cenzura dokonce na několik let pozastavila jeho uvedení do kin, což nepochybně rovněž přispělo k jeho úspěchu. Jak píše Pedersen, ňadra Jane Russell se staly nejslavnějšími z celého Hollywoodu. Na tom byla také postavena kampaň na propagaci podprsenek firmy Maidenform. Převzato z: Pedersen, S. *Lingerie*. Paris : Éditions Hors Collection, 2008, s. 67.

Obr. 17 – Podprsenky zvětšující ňadra

V padesátých letech minulého století byla obdobím vrcholící popularity plných ňader. Diana Dors, Sophia Loren, Marilyn Monroe, Brigitte Bardot, Jayne Mansfield a Gina Lollobrigida byly nejpoblárnějšími postavami (dnes bychom řekli celebritami) a „sex-symboly“ té doby – a všechny měly objemná poprsí. Výrobci podprsenek proto přicházeli na trh se stále novými způsoby, jakými mohly ženy dodat svým ňadrům objem. Jedním z nich byly v podprsence zašité polštářky, které se nafukovaly pomocí plastového brčka. Převezato z: Pedersen, S. *Lingerie*. Paris : Éditions Hors Collection, 2008, s. 76.

Obr. 18 – Česká móda 50. let

**TKG okresní podnik místního průmyslu
TRUTNOV,
Palackého ulice 89 – telefon 2070**

MARION
Silonová podprsenka, kalíšky jsou podšity melírovanou, ečelí kalíšky jsou s krajkovými odlišnými bary. Vyšívka v kombinaci barev: modrá a bílá, nebo červená krajkou, červená a bílá, nebo červená krajkou a modrá rovněž a bílá, nebo červená krajkou.
Velikosti 0-4
Cena 49 Kčs

JULIANA
Silonová podprsenka, kalíšky jsou podšity melírovanou a odlišnými výšivkami.
Barev: bílá, růžová, zelenomodrá a žlutá.
Velikosti 0-4
Cena 27 Kčs

MARTA
Dvořádkový typ celonové podprsenky, kalíšky jsou vystředeny melírovanou a zpevněnou ševcovskou do ševců.
Barev: bílá, růžová, zelenomodrá a žlutá.
Velikosti 0-4
Cena 30 Kčs

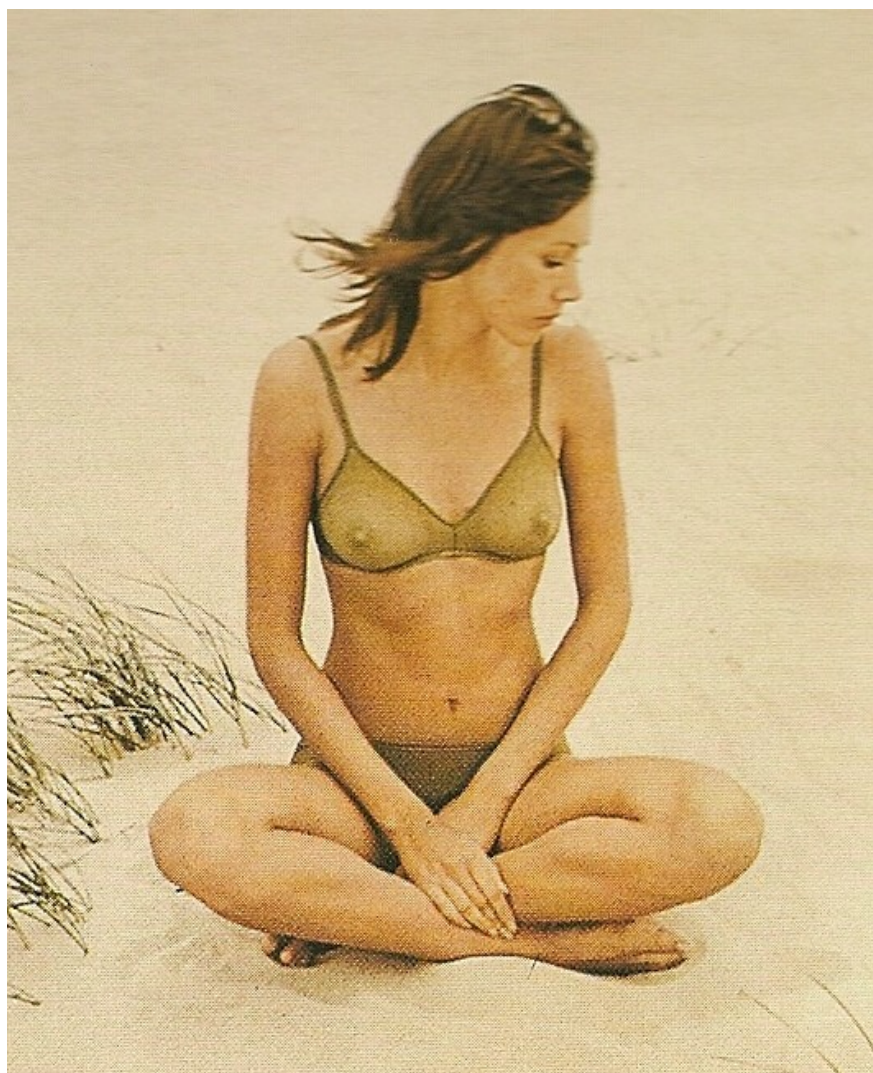
V Československu byly také v 50. letech populární „špičaté“ podprsenky. Modely jsou vyrobeny z umělých materiálů, jejichž použití na výrobu spodního prádla bylo v té době relativní novinkou. Převzato z: Hlaváčková, K. a kol. *Česká móda 1940–1970 (Zrcadlo doby)*. Praha : Olympia (ve spolupráci s UPM Praha), 2000, s. 100.

Obr. 19 – Push-up podprsenka

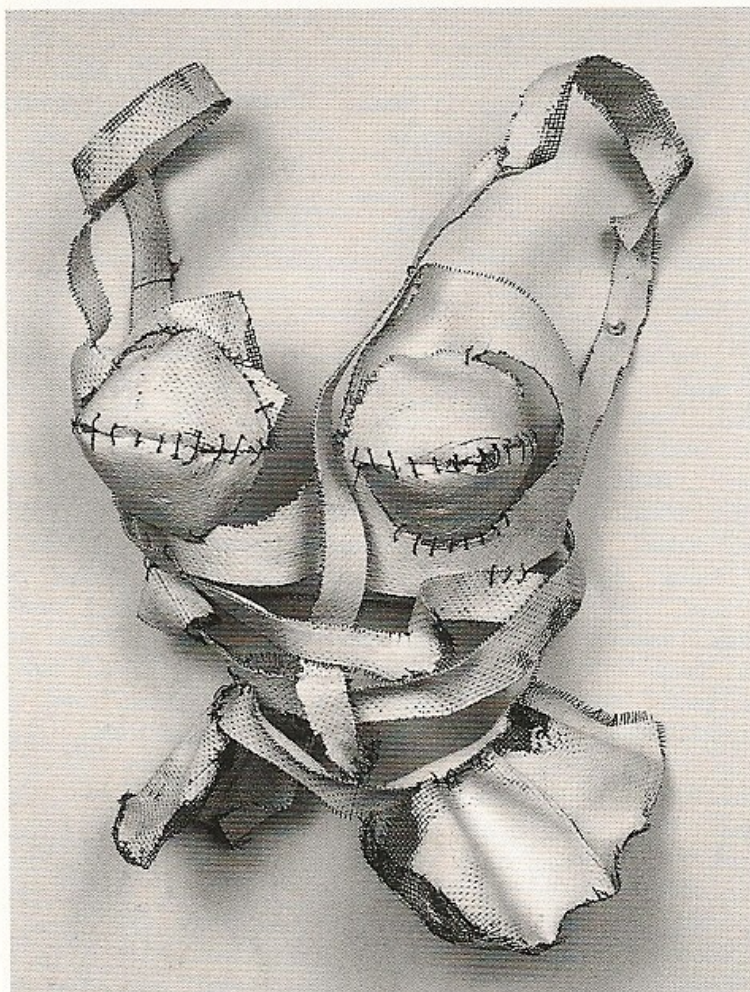
Reklama na prádlo značky Schiesser. Podprsenky typu push up patří stále mezi nejoblíbenější, přestože od jejich vzniku uběhlo již více než čtyřicet let. Převzato z propagačního letáku Schiesser.

Obr. 20 – Neviditelná podprsenka

Snímek z časopisu *Punch* z roku 1970 zachycující podprsenku z materiálu s Lycrou a s nastavitelnou délkou ramínek. Tyto podprsenky „beze všeho“ splňovaly požadavek naprosté pohodlnosti, až téměř „neviditelnosti“, který byl pro 70. léta typický. Převzato z: Chenoune, F. *Les dessous de la féminité*. Paris : Assouline, 2005, s. 132.

Obr. 21 – Objekt inspirovaný korzety a plastickou chirurgií

Elise Sigel: Portrait # 6 (1992). Sochařský objekt reflektující soudobou oblibu formujícího prádla a plastických operací. Počátkem devadesátých let 20. století také vychází kniha feministické autorky Naomi Wolf zvaná *The Beauty Myth* (Mýtus krásy). Jde o období, pro které je téma reflexe ženského těla a jeho formování do určité „ideální“ podoby charakteristické. Převzato ze: Steele, V. *The Corset – A Cultural History*. New Haven & London : Yale University Press, 2005, s. 186.

Obr. 22 – Podprsenka z Lengbergu č. 1

Na hradě Lengberg v Tyrolsku byly v roce 2008 objeveny pozůstatky oděvů připomínajících současnou podprsenku. Na obrázku můžeme jasně rozeznat sešívané košíčky, ramínka a očka pro zapínání v zadní části. Převzato z: *Medieval lingerie*. <http://www.historyextra.com/lingerie>. 9.2. 2013.

Obr. 23 – Podprsenka z Lengbergu č. 2

Pozůstatky této obdoby dnešní podprsenky byly nalezeny na hradě Lengberg v Tyrolsku v roce 2008. Zadní díl chybí, zato jsou patrná široká ramínka i zdobení. Převzato z: *Medieval lingerie*. <http://www.historyextra.com/lingerie>. 9.2. 2013.

Obr. 24 – „Velké prádlo“

Autorkou fotografie, která na jaře roku 2012 vzbudila rozruch na jedné z kanadských univerzit, je studentka umění Sooraya Graham. Nese název Laundry Day (volně přeloženo jako „Velké prádlo“). Je na ni zachycena přítelkyně autorky s čerstvě vypranou podprsenkou v ruce. Snímek vyvolal konflikt mezi Graham a několika dalšími studenty. Převzato z: Wellman, V. *Photograph of Muslim woman in traditional veil and cloak holding up bra sparks protest among Canadian university students.* <http://www.dailymail.co.uk/femail/article-2129351/Photograph-Muslim-woman-traditional-veil-cloak-holding-bra-sparks-protest-Canadian-university-students.html#axzz2KPKNcQUG>. 13.4. 2012. Copyright S. Graham.

7 PŘÍLOHA 2 – BODOVÝ SCÉNÁŘ ROZHOVORU

(konečná verze)

Číslo respondentky:

Datum, místo a čas rozhovoru:

Úvodní sdělení: účel šetření pro potřeby rigorózní práce, nikoliv komerční; anonymita zaručena, navíc záznamové archy nebudou součástí textu ani přílohy; případné citáty části odpovědí budou použity výhradně pod přiděleným číslem respondentky.

A. Charakteristika respondentky jako uživatelky

(a) Nejdříve si zkusme vymezit, jak často v současnosti podprsenku nosíte.

(V případě příliš povšechné odpovědi nabídnout níže uvedené možnosti)

- 1) Neustále, vždy ji nosím, i na spaní
- 2) Nosím ji téměř vždy, neberu si ji skutečně jen výjimečně
- 3) Většinou ji nosím, ale tu a tam si ji nevezmu
- 4) Někdy ji nosím, někdy ne, je to tak napůl
- 5) Většinou, velice často ji nenosím, ale tu a tam si ji vezmu
- 6) Skoro vůbec ji nenosím, беру si ji skutečně jen výjimečně
- 7) Vůbec ji nenosím

(b) Podaří se nám najít nějaké důvody, proč tomu tak je?

(Pro respondentky odpovídající variantou 6 a především 7 je třeba modifikovat všechny následující dotazy s ohledem na tuto skutečnost!)

(c) Teď do uvažování pojd'me zahrnout kategorie „na veřejnosti“ a „v soukromí“ – Nejprve si upřesněme, co si pod těmito pojmy představujeme.

(d) Dovedete si představit, že byste ji vůbec nenosila – za jakých okolností a podmínek? (Odpoví respondentka spontánně na oblast sexuálních aktivit?)

B. *Respondentka – konzumentka*

Pojďme se nyní podívat na podprsenku jako na zboží, na produkt trhu.

(a) Kolik kusů podprsenek máte?

(b) Máte nějaký oblíbený typ?

(c) Máte nějaké oblíbené typy pro určité příležitosti? Má to nějaké důvody?

(d) Je pro vás problém sehnat typ, který se vám líbí a současně vám sedne, nebo je to snadné? Považujete z tohoto hlediska situaci na trhu pro vás za výbornou, nebo nedostatečnou, nebo něco mezi tím? (Oznámkovat jako ve škole.)

(e) Kolik podprsenek jste si v posledních letech průměrně ročně koupila?

(f) Zhruba na jaké cenové úrovni se pohybují podprsenky, které si kupujete?

(g) Dostala jste někdy podprsenku jako dárek? Bylo vám to příjemné?

C. *Funkce podprsenky*

(a) Jakou funkci má podle vás podprsenka?

(Pokud respondentka neodpoví spontánně, navrhnout kategorie: zdravotní, nebo estetickou, nebo erotickou)

(b) Napadá vás ještě jiná funkce?

(c) Dokážete nějakou z funkcí nadřadit (ve smyslu důležitosti) ostatním podle toho, jak je dnes podprsenka všeobecně nahlížena?

(d) Je váš osobní názor na tyto funkce jiný? Dokázala byste procentuálně vyjádřit (při celkovém součtu 100 procent), jak jsou ty funkce podprsenky, které jsme si společně teď jmenovaly, pro vás osobně důležité?

(e) Jaké jsou podle vás důvody žen, které podprsenku nenosí?

D. *Historie*

Mohli bychom se podívat do vaší historie?

(a) Pamatujete si, kdy jste začala nosit podprsenku?

(b) Pamatujete si okolnosti – jaké to ve vás vyvolalo pocity, důvody, proč jste ji začala nosit?

(c) Změnil se u vás v průběhu doby, co ji nosíte, způsob (frekvence, typ, pocity), jakým ji nosíte?

(d) Pokud ano, kdy se tak stalo? K jakým změnám došlo? Co bylo podle vás důvodem, příčinou této změny?

E. *Vybrané demografické údaje*

Na závěr ještě prosím tři dotazy k vaší osobě.

(a) Jako nosíte velikost podprsenky? (Zeptat se, pokud tento údaj již v průběhu rozhovoru nebyl zmíněn.)

(b) Váš věk?

(c) Vaše profese?